

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **K.M.**

skazanego z art. 183 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 grudnia 2025 r.

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego

od prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 12 września 2025 r., sygn. akt III Kzw 167/25,

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w Kozienicach

z dnia 9 kwietnia 2025 r., sygn. akt II Ko 1185/24,

w przedmiocie zarządzenia wobec K. M. wykonania warunkowo zawieszanej kary

10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w

Łowiczu z dnia 30 czerwca 2020 r., sygn. akt II K 585/19, zmienionym wyrokiem

Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 26 listopada 2021 r., sygn. akt V Ka 1086/20,

postanowił:

**uchylić zaskarżone postanowienie oraz utrzymane nim w
mocy postanowienie Sądu Rejonowego w Kozienicach z dnia 9
kwietnia 2025 r., sygn. akt II Ko 1185/24 i na podstawie art. 15 § 1
k.k.w. umorzyć postępowanie wykonawcze w stosunku do
skazanego K.M. w przedmiocie zarządzenia wykonania
warunkowo zawieszanej kary 10 miesięcy pozbawienia wolności
orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 30
czerwca 2020 r., sygn. akt II K 585/19, zmienionym wyrokiem**

**Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 26 listopada 2021 r., sygn. akt V
Ka 1086/20.**

Tomasz Artymiuk

Dariusz Świecki

Andrzej Stępka

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Łowiczu, wyrokiem z dnia 30 czerwca 2020 r., sygn. akt II K 585/19, uznał K.M. za winnego przestępstwa z art. 183 § 1 k.k. popełnionego w bliżej nieokreślonym okresie, jednak nie wcześniej niż 22 listopada 2018 r. i nie później niż do dnia 23 lutego 2019 r. z wymierzeniem mu za to kary 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego od tego wyroku, Sąd Okręgowy w Łodzi, wyrokiem z dnia 26 listopada 2021 r., sygn. akt V Ka 1086/20, zmienił zaskarżony wyrok m.in. w ten sposób, że warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności na okres 3 lat próby zobowiązując go w tym czasie do informowania kuratora na piśmie raz na 6 miesięcy o jej przebiegu.

Sąd Rejonowy w Kozienicach, postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2025 r., sygn. akt II Ko 1185/24, na podstawie art. 75 § 2 k.k., zarządził wobec K.M. wykonanie kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wskazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 30 czerwca 2020 r., zmienionym powołanym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 26 listopada 2021 r.

Postanowienie to zostało zaskarżone w całości przez skazanego.

Sąd Okręgowy w Radomiu, postanowieniem z dnia 12 września 2025 r., sygn. akt III Kzw 167/25, utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w Kozienicach.

Z kasacją od powyższego postanowienia wystąpił Rzecznik Praw Obywatelskich, zaskarżając je w całości na korzyść skazanego. Skarżący zarzucił mu rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 4 § 1 k.k., polegające na niezastosowaniu przez Sąd odwoławczy przepisu art. 75 § 4 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniach od 22 listopada 2018 r. do 23 lutego 2019 r. (tekst jednolity: Dz.U. z dnia 21 sierpnia 2018 r. poz. 1600), a więc w przedziale

czasu, w którym K.M. popełnił czyn mu przypisany wyrokiem Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 30 czerwca 2020 r. o sygnaturze akt II K 585/19, pomimo że ów przepis był względniejszy dla skazanego K.M. w porównaniu do art. 75 § 4 k.k. w brzmieniu obowiązującym w chwili orzekania, a zatem w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2600, ze zm. z Dz.U. z 2023 r. poz. 403; data wejścia w życie: 1 października 2023 r.), albowiem przewidywał krótszy okres, w którym od zakończenia okresu próby można zarządzić wykonanie kary (sześć miesięcy, a nie rok), co miało istotny wpływ na treść orzeczenia, gdyż skutkowało bezzasadnym utrzymaniem w mocy zaskarżonego postanowienia Sądu I instancji o zarządzeniu wobec K. M. wykonania zawieszanej kary pozbawienia wolności, w sytuacji gdy w dniu 26 maja 2025 r. upłynął termin, o którym mowa powyżej, zaś na etapie międzyinstancyjnym wystąpiła obligatoryjna przesłanka do umorzenia, na podstawie art. 15 § 1 k.k.w., postępowania wykonawczego prowadzonego wobec skazanego K.M.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu Okręgowego w Radomiu oraz utrzymanego nim w mocy postanowienia Sądu I instancji, a następnie umorzenie, na podstawie art. 15 § 1 k.k.w., postępowania wykonawczego w stosunku do K.M.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna w całości, dlatego mogła być rozpoznana na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W realiach sprawy okres próby, na jaki skazanemu zawieszone zostało wykonanie kary pozbawienia wolności, upłynął w dniu 26 listopada 2024 r. Wprawdzie zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 75 § 4 k.k., wprowadzonym na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 2600) i obowiązującym od dnia 1 października 2023 r., zarządzenie wykonania kary nie może nastąpić później niż w ciągu roku od zakończenia okresu próby. Rzecz jednak w tym, że słusznie zwrócił uwagę autor kasacji, że sytuację skazanego na gruncie rozpoznawanej sprawy kształtuje art. 4 § 1 k.k. Czyn, za który został skazany K.M. popełniony został bowiem w bliżej nieokreślonym okresie, jednak nie wcześniej niż 22 listopada 2018 r. i nie później niż do dnia 23 lutego 2019 r., a więc w czasie, gdy obowiązywał art.

75 § 4 k.k. w poprzednim brzmieniu, zgodnie z którym zarządzenie wykonania kary nie może nastąpić później niż w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia okresu próby. Przepisy wskazanej wyżej ustawy nowelizującej nie wyłączyły stosowania art. 4 § 1 k.k., który - co oczywiste - ma zastosowanie do regulacji części ogólnej Kodeksu karnego. Oczywiste jest też, że brzmienie art. 75 § 4 k.k. sprzed nowelizacji jest względniejsze dla sprawcy niż aktualne. Tym samym w rozpatrywanej sprawie wydanie decyzji o zarządzeniu wykonania kary było dopuszczalne w nieprzekraczalnym sześciomiesięcznym terminie biegnącym od zakończenia okresu próby.

Zwrócić w tym miejscu trzeba uwagę, że stosownie do treści art. 178 § 5 k.k.w. postanowienia o zarządzeniu wykonania kary wydane na podstawie art. 75 § 2 i 3 k.k. stają się wykonalne z chwilą uprawomocnienia. Procedując więc w trybie art. 75 § 2 k.k. w przedmiocie zarządzenia wykonania kary Sąd pierwszej instancji wydał w analizowanej sprawie postanowienie z dochowaniem terminu określonego w art. 75 § 4 k.k. w poprzednim brzmieniu, skoro uczynił to w dniu 9 kwietnia 2025 r., a więc przed upływem sześciu miesięcy od zakończenia okresu próby. Odmienne sytuacja wyglądała natomiast w odniesieniu do procedowania przez Sąd odwoławczy, który orzekał w przedmiocie zażalenia na postanowienie Sądu *a quo* w dniu 12 września 2025 r., a więc już po upływie sześciu miesięcy od zakończenia okresu próby.

Upływ sześciu miesięcy od zakończenia okresu próby uniemożliwiał zarządzenie wykonania kary warunkowo zawieszanej, a zatem wydanie postanowienia w postępowaniu odwoławczym o utrzymaniu w mocy postanowienia Sądu *a quo* było wadliwe, ponieważ - jak już wcześniej wskazywano - dopiero z chwilą wydania orzeczenia przez sąd odwoławczy zarządzenie w tym przedmiocie oparte o przepis art. 75 § 2 k.k. zyskiwało walor prawomocności (zob. np. postanowienia SN: z dnia 20 czerwca 2013 r., I KZP 3/13 czy z dnia 21 marca 2017 r., IV KK 51/17). Sąd odwoławczy orzekając po upływie wskazanego okresu, w którym możliwe było zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, powinien był zatem uchylić postanowienie Sądu pierwszej instancji i umorzyć postępowanie wykonawcze wobec skazanego.

Tym samym doszło do rażącego naruszenia prawa, o jakim mowa w zarzucie kasacji. Miało ono przy tym istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia Sądu drugiej instancji, gdyż w jego konsekwencji doszło do utrzymania w mocy orzeczenia zarządzającego wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności w sytuacji, gdy zastosowanie normy z art. 4 § 1 k.k. winno prowadzić do odmiennego orzeczenia, a to umorzenia postępowania wykonawczego. Dlatego też należało uchylić zaskarżone postanowienie oraz utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu *meriti* i umorzyć postępowanie w przedmiocie zarządzenia wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności.

Z tych względów należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

Tomasz Artymiuk Dariusz Świecki Andrzej Stępka

[WB]

[a.ł]